

POSTANOWIENIE

24 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 24 stycznia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku L.S.

z udziałem A.P. (poprzednio S.)

o podział majątku wspólnego,

na skutek skargi kasacyjnej L.S.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Świdnicy

z 16 listopada 2022 r., II Ca 247/22,

1. odrzuca skargę kasacyjną;

2. zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres po upływie tygodnia od dnia doręczenia wnioskodawcy odpisu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z 16 listopada 2022 r. Sąd Okręgowy w Świdnicy oddalił apelację wnioskodawcy L.S. od postanowienia Sądu Rejonowego w Świdnicy z 22 grudnia 2021 r. wydanego w sprawie o podział majątku wspólnego. W apelacji tej wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 43 § 2 i 3 k.r.o. poprzez dowolne przyjęcie przez Sąd pierwszej instancji, że przepis ten nie może stanowić podstawy do ustalenia nierównych udziałów uczestników w niektórych tylko składnikach majątku wspólnego, co pozostaje w sprzeczności z doktryną i utrwaloną linią orzecniczą, a ponadto zarzucił dowolne przyjęcie przez Sąd, że nie

istnieją ważne powody po stronie uczestniczki A.S. (obecnie P.), zezwalające na orzeczenie nierównych udziałów tylko odnośnie do nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym, którą Sąd przyznał wnioskodawcy na wyłączną własność. Sąd drugiej instancji, oddalając apelację wnioskodawcy, wskazał, że Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe i w oparciu o jego wyniki właściwie ustalił stan faktyczny, a następnie prawidłowo zastosował prawo materialne. W konsekwencji Sąd Okręgowy stwierdził, że ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne Sądu pierwszej instancji przyjmuje za własne oraz iż nie zachodzi potrzeba ich powtarzania.

W skardze kasacyjnej od orzeczenia Sądu Okręgowego wnioskodawca zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 w zw. z art. 391 oraz art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c. polegające na przyjęciu przez Sąd drugiej instancji za własne ustaleń faktycznych Sądu Rejonowego w Świdnicy bez jakichkolwiek merytorycznych rozważań w tej kwestii w sytuacji, gdy zarzuty do apelacji obejmowały przede wszystkim sprzeczność ustaleń Sądu pierwszej Instancji ze zgromadzonym materiałem dowodowym, co skutkowało tym, że zarzuty apelacyjne nie zostały rozpatrzone. Według wnioskodawcy brak ustosunkowania się do zarzutów apelacji świadczy o naruszeniu wymogów przeprowadzenia wnikliwej oceny materiału dowodowego. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący wskazał, że istnieje konieczność rozpatrzenia przez Sąd Najwyższy naruszenia przepisów prawa procesowego, zwłaszcza art. 233 §1 w zw. z art. 391 oraz art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c., polegającego na przyjęciu przez Sąd drugiej instancji za własne ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji bez jakichkolwiek merytorycznych rozważań tej kwestii. Zdaniem wnioskodawcy prawidłowa ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego powinna doprowadzić Sąd drugiej instancji do dokładnie odmiennych ustaleń niż te, które poczynił Sąd pierwszej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga wnioskodawcy jest niedopuszczalna.

Zgodnie z art. 398³ § 1 k.p.c., skargę kasacyjną strona może oprzeć na podstawie naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub

niewłaściwe zastosowanie bądź na podstawie naruszenia przepisów postępowania, jeżeli uchybienie tym przepisom mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. W art. 398³ § 3 k.p.c. przewidziano natomiast zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach, które dotyczyłyby ustalenia faktów i oceny dowodów. W ten sposób doszło do zharmonizowania podstaw kasacyjnych z charakterem postępowania kasacyjnego i zakresem rozpoznania skargi (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) oraz do określenia w jednoznaczny sposób funkcji Sądu Najwyższego, jako sądu prawa, który sprawuje nadzór nad działalnością sądów powszechnych w zakresie orzekania (art. 183 ust. 1 Konstytucji).

Z art. 393³ k.p.c. wynika, że dopuszczalne jest oparcie skargi kasacyjnej na podstawie naruszenia przepisów postępowania, jednakże z wyłączeniem zarzutów dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów i to nawet wówczas, gdy zarzucone w tym zakresie naruszenie prawa mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Skarga kasacyjna, która zostałaby ograniczona wyłącznie do zarzutów dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów, i nie wskazywałaby na inne naruszenia prawa jest niedopuszczalna (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 września 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 76).

Uzasadnienie skargi kasacyjnej wniesionej przez wnioskodawcę wraz z uzasadnieniem wniosku w sposób jednoznaczny wskazują, że skarga została w istocie oparta jedynie na zarzutach dotyczących przeprowadzonej przez Sąd odwoławczy oceny dowodów oraz poczynionych na jej podstawie ustaleń faktycznych. Skarżący, pomimo że w ramach jedynej podstawy, na której oparł skargę, powołał się nie tylko na naruszenie art. 233 k.p.c., który dotyczy oceny dowodów, lecz także dwóch innych przepisów procesowych, ostatecznie skupił się na zakwestionowaniu tej właśnie oceny i dokonanych ustaleń, choć odniósł się również do kwestii materialnoprawnych, a zatem w ogóle nie mieszczących się w ramach powołanej podstawy. Należy zwrócić uwagę, że art. 398³ § 3 k.p.c. szeroko ujmuje wyjątek dotyczący formułowania zarzutów procesowych, nie ma zatem znaczenia, pod jakimi przepisami prawa procesowego, czy nawet materialnego, skarżący próbuje „ukryć” dany zarzut, który w istocie dotyczy ustalenia faktów lub oceny dowodów. Dla oceny, czy skarga została oparta na takim właśnie niedopuszczalnym zarzucie, istotne znaczenie ma nie tylko to, jakie przepisy

zostały przez skarżącego powołane, lecz także sposób uzasadnienia podstaw kasacyjnych.

W tej sytuacji, skargę kasacyjną wnioskodawcy jako opartą wyłącznie na podstawie, której kodeks postępowania cywilnego nie przewiduje, należało odrzucić.

Ubocznie tylko trzeba wskazać, że w sytuacji, gdy Sąd drugiej instancji nie uzupełnia postępowania dowodowego ani, po rozważeniu zarzutów apelacyjnych, nie znajduje podstaw do zakwestionowania oceny dowodów i ustaleń faktycznych orzeczenia Sądu pierwszej instancji, może te ustalenia przyjąć za podstawę faktyczną swojego rozstrzygnięcia. Zgodnie z obowiązującym od 7 listopada 2019 r. art. 387 § 2¹ pkt 1) k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w uzasadnieniu sądu drugiej instancji wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia może ograniczyć się do stwierdzenia, że sąd drugiej instancji przyjął za własne ustalenia sądu pierwszej instancji, chyba że sąd drugiej instancji zmienił lub uzupełnił te ustalenia; jeżeli sąd drugiej instancji przeprowadził postępowanie dowodowe lub odmiennie ocenił dowody przeprowadzone przed sądem pierwszej instancji. Ponadto skarżący nawet nie konkretyzuje - zgodnie z wymogiem określonym w art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. - w zarzucie kasacyjnym ani w uzasadnieniu, (rzecz jasna po wyeliminowaniu zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.), jaki istotny wpływ na wynik zaskarżonego rozstrzygnięcia miało jego zdaniem naruszenie art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. , a o kosztach postępowania kasacyjnego zgodnie z art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 2 pkt 7 w zw. z § 4 ust. 1 pkt 8, § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, jedn. tekst: Dz. U. z 2023, poz. 1935), z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w oparciu o art. 98 § 1¹ zd. 3 k.p.c. w zw. z art. 19 ust. 1 i art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614), a także przy uwzględnieniu § 2a rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności.

(M.M.)

(r.g.)